

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในหมวด 6 มาตรา 47-48 คือ ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547 : 36) การประกันคุณภาพการศึกษาถือเป็นนโยบายหลักของกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยทั่วไปคือ โรงเรียนในสังกัดทุกแห่งจะต้องจัดการศึกษาให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมต้องการ (กรมวิชาการ. 2546 : 1-2) ภายใต้การพัฒนามาตรฐาน 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้บริหาร มาตรฐานด้านครู และ มาตรฐานด้านผู้เรียน และกำหนดให้มีการประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษาในรอบที่สอง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2549-2553 โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) (สมศ.) ที่มีรูปแบบการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อรับรองมาตรฐานคุณภาพสถานศึกษาเป็นรายมาตรฐาน และโดยภาพรวม ที่ใช้มาตรฐานการประเมินรอบที่หนึ่งรวม 27 มาตรฐาน มาจัดกลุ่มเป็น 14 มาตรฐาน และเพิ่มตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษามากยิ่งขึ้นจากการพัฒนาในรอบที่หนึ่งที่มี 53 ตัวชี้วัด เป็น 60 ตัวชี้วัดในรอบที่สอง มีดังนี้ 1) มาตรฐานด้านผู้บริหาร มี 5 มาตรฐาน การประเมินรอบที่หนึ่ง มีตัวบ่งชี้ 14 ตัวชี้วัด และรอบที่สองเพิ่มตัวบ่งชี้เป็น 15 ตัวชี้วัด 2) มาตรฐานด้านครู มี 2 มาตรฐาน การประเมินรอบที่หนึ่ง มี ตัวบ่งชี้ 11 ตัวชี้วัด และรอบที่สอง เพิ่มตัวบ่งชี้เป็น 13 ตัวชี้วัด และ 3) มาตรฐานด้านผู้เรียน มี 7 มาตรฐาน การประเมินรอบที่หนึ่ง มีตัวบ่งชี้ 28 ตัวชี้วัด และรอบที่สอง เพิ่มตัวบ่งชี้เป็น 32 ตัวชี้วัด รวมทั้งการประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่หนึ่ง (พ.ศ. 2544-2548) ได้ตรวจสอบการดำเนินงานเป็นไปตามคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้หรือไม่ ส่วนการประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่สอง มุ่งตรวจสอบเพื่อรับรองคุณภาพเป็นรายมาตรฐาน และในภาพรวมตามเกณฑ์ของชาติและเกณฑ์ของสถานศึกษารวมกัน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549 : 46-47)

การเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษารอบที่สองของแต่ละสถานศึกษาเกิดขึ้นจากการนำข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาของรอบที่หนึ่ง ภายใต้อัตลักษณ์ที่สำคัญ คือ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและการแทรกแซงคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้พัฒนาคุณภาพการศึกษา และเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปกครอง และชุมชน ว่าผลผลิตหรือผู้เรียนในแต่ละสถานศึกษาได้เตรียมความพร้อมด้วยกระบวนการพัฒนาและมีคุณภาพตรงตามเกณฑ์ชี้วัดทั้งในระดับชาติและระดับความต้องการของสังคม ที่ตรวจสอบด้วยการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การรับรองคุณภาพภาพรวมโดยมีผลการประเมินระดับดี 11 มาตรฐาน จาก 14 มาตรฐาน หรือรับรองแต่ละมาตรฐานที่ต้องมีผลการประเมินมีคุณภาพไม่ต่ำกว่าระดับดี และค่าเฉลี่ย 2.75 จากคะแนนเต็ม 4 จึงถือว่าคุณภาพจากการจัดการศึกษาของสถานศึกษาดังกล่าวมีความเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547 : 5-6)

แต่จากการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของนักวิชาการพบว่า กระบวนการพัฒนางานยังไม่เหมาะสมและปัญหาเกิดขึ้นหลายประการ อาทิเช่น ผลการวิจัยของ แก้วเวียง วิโรจน์รัตน์ (2544 : 154-158) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความเห็นของข้าราชการครู พบว่า ข้าราชการครู เห็นว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมาก ปัญหาสำคัญที่พบ ได้แก่ ได้รับความร่วมมือจากชุมชนและผู้ร่วมงานน้อย การจัดทำข้อมูลพื้นฐานและระบบสารสนเทศ ไม่ชัดเจน ไม่มีระบบ ไม่ตรงกับความ เป็นจริงและไม่ครอบคลุมทุกเรื่อง การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่มี ความชัดเจน และกว้างเกินไป ไม่ตรงกับความ ต้องการของชุมชน ในการจัดทำแผน ครูผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องไม่มีส่วนร่วมเท่าที่ควร แผนของโรงเรียนไม่สามารถนำมาใช้ ปฏิบัติได้อย่างจริงจัง การตรวจสอบภายในไม่มีความต่อเนื่องและไม่มีการประเมินที่ชัดเจน และการรายงานความก้าวหน้าและการเผยแพร่ต่อสาธารณชนมีน้อยมาก ผลการวิจัย ของ คำปุ่น บุญเชิด (2546 : 184-186) พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน มีปัญหาแตกต่างกันในแต่ละขนาดโรงเรียนทั้งในด้าน การแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในที่บุคลากรไม่เพียงพอ การจัดทำธรรมนูญโรงเรียนไม่สอดคล้องกับสภาพจริง

การขาดแคลนงบประมาณ การขาดผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดทำแผน ไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบและไม่น่าเชื่อถือ ขาดความรู้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ ขาดความเที่ยงตรงในการแปลความหมายข้อมูล และมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงผลงานน้อย ผลการวิจัยของ พงษ์สิน พลเรือง (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของรัฐ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน 8 ด้าน คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผลจากระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดกลาง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการสรุปจากการสัมมนาของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547 : 3) พบอุปสรรคที่เกิดขึ้น ได้แก่ 1) การรวบรวมสรุปและจัดทำสารสนเทศไม่ดี ขาดการเก็บข้อมูลที่ต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน 2) ไม่มีแนวทางชัดเจนในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง 3) ไม่เข้าใจ การเขียนรายงานการประเมินตนเอง 4) ขาดแบบอย่างหรือตัวอย่างในการจัดทำและแบบรายงานไม่ครอบคลุมตามมาตรฐานของ สมศ. กำหนด 5) บุคลากรมีจำนวนน้อยแต่มีภาระงานมาก ไม่มีเวลาในการจัดทำ และ 6) ลงทุนในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดทำเพิ่มสะสมพัฒนางานมากเกินไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 5 อำเภอ คือ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอภูเขียว อำเภอบ้านแท่น อำเภอกอนสาร และอำเภอแก้งคร้อ ปัจจุบันปีการศึกษา 2549 มีสถานศึกษาในสังกัดรวม 300 โรงเรียน แบ่งออกเป็น สถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน 199 โรงเรียน สถานศึกษาขนาดกลางจำนวน 38 โรงเรียน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 63 โรงเรียน นักเรียน 57,070 คน และข้าราชการครู 2,720 คน โดยที่ผ่านมามีสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินจากองค์กรภายนอกครบทุกสถานศึกษา คือ เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 จำนวน 49 โรงเรียน ปีการศึกษา 2546 จำนวน 73 โรงเรียน ปีการศึกษา 2547 จำนวน 86 โรงเรียน และปีการศึกษา 2548 จำนวน 92 โรงเรียน ซึ่งจากการสำรวจการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในรอบที่หนึ่งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ได้สรุปอุปสรรคที่ควรพัฒนาในภาพรวมเพื่อ

การเตรียมความพร้อมรับการประเมินในรอบที่สองแต่ละด้าน คือ 1) ด้านผู้บริหาร ควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายของชาติและสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง การนำข้อมูลมาปรับปรุงการดำเนินงาน การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ให้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน นำภูมิปัญญา มาสนับสนุนการจัดการจัดการศึกษาให้มากขึ้น 2) ด้านครู ควรพัฒนาการสอนโดยใช้สื่อ การสอนที่มีความหลากหลาย และมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการใช้สื่อการสอนและ กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาศักยภาพและเพิ่มทักษะแก่ผู้เรียนมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้ง จัดทำเครื่องมือวัดผลประเมินผลแบบต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ เพื่อตรวจสอบในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสนับสนุนในการฝึก วิชาชีพ และครูควรได้รับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร การปรับพฤติกรรม การสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ 3) ด้านผู้เรียน ควรจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนา ความสามารถทางด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปประเด็น มีความคิดรวบยอด ส่งเสริม และกระตุ้น สร้างความสนใจในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จัดสอนซ่อมเสริมในรายวิชาที่มี ผลการทดสอบแห่งชาติต่ำ (NT) ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก และพัฒนาทักษะใน การทำงานอย่างเป็นระบบ โดยเน้นผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามวัยและศักยภาพของผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2. 2549 : 83)

นอกจากนี้ผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษารอบที่สอง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ยังพบว่า สถานศึกษาบางส่วนยังไม่บรรลุ ตามเกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้ เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและปัญหาเสพติด ของชุมชนไม่เอื้อต่อการจัดการศึกษา ขาดความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ งบประมาณ บุคลากร ขาดการประสานงานที่ระหว่งบุคลากรภายในสถานศึกษา และ ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนหรือองค์กรภายนอกอื่น ๆ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2. 2548 : 83) โดยเฉพาะมีความแตกต่างด้านความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เนื่องจากครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพียงมาตรฐานใดมาตรฐานหนึ่ง ส่วนผู้บริหาร สถานศึกษามักเป็นผู้ดูแลทั่วไปจึงขาดการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง และขาดการนิเทศ ติดตามทำให้ครูขาดขวัญกำลังใจ และครูส่วนใหญ่มุ่งตรวจสอบผลผลิตแต่ขาดการพัฒนา มาตรฐานด้านกระบวนการ ทำให้ระบบงานประกันคุณภาพการศึกษาได้รับการเตรียม ความพร้อมไม่ครบวงจรหรือขาดประสิทธิภาพที่แท้จริง (กรมวิชาการ. 2546 : 39)

จากผลการศึกษาที่กล่าวข้างต้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จึงได้จัดสัมมนาแก่บุคลากรที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพแต่ละโรงเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินและได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในรอบที่สองจาก สมศ. ที่ โรงพยาบาลภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ระหว่างวันที่ 4-5 สิงหาคม 2549 แสดงให้เห็นว่า การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่พบว่ายังมีปัญหาทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ และการย้ายผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละปีการศึกษา ที่จะส่งผลให้ความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษารอบที่สองขาดความต่อเนื่องและยั่งยืนประกอบกับผู้วิจัยอยู่ในฝ่ายบริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชัยภูมิ เขต 2 จึงสนใจทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษารอบที่สองของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าเป็นข้อเสนอแนะในการวางแผน ควบคุม กำกับ ติดตาม และปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

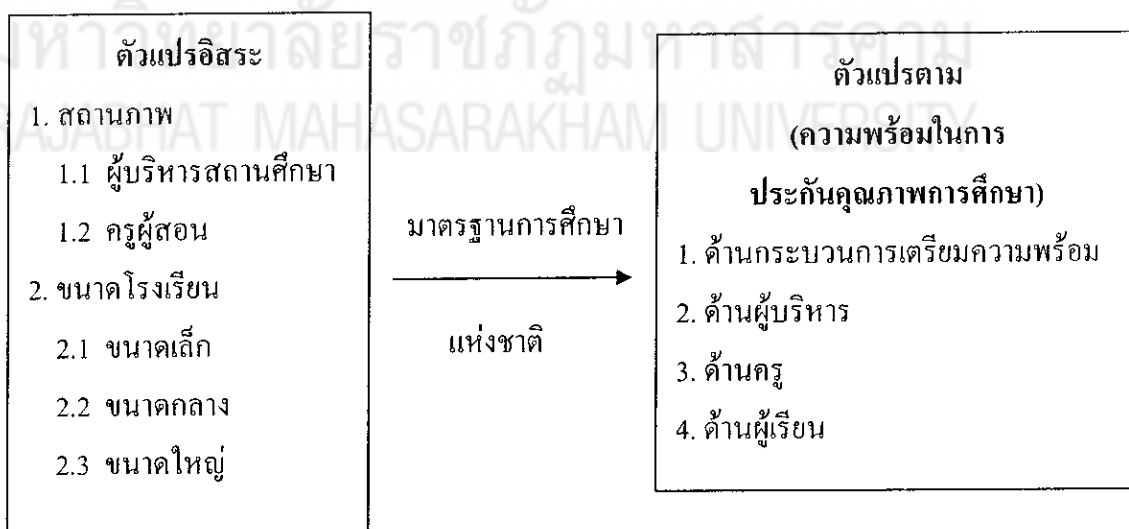
1. เพื่อศึกษาระดับความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษารอบที่สองของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษาในรอบที่สองของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ที่มีสถานภาพต่างกัน เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน
3. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษาในรอบที่สองของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ในขนาดโรงเรียนต่างกัน เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน
4. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษารอบที่สองของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

1. ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษารอบที่สองของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก
2. ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษารอบที่สองของโรงเรียนแตกต่างกันทั้งรายด้านและรวมทุกด้าน
3. ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษารอบที่สองของโรงเรียน แตกต่างกัน ทั้งรายด้านและรวมทุกด้าน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ได้นำมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ระดับคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษารอบที่สองของสถานศึกษา โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา แบ่งเป็น 4 ด้าน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549 : 46-47) โดยมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ ดังนี้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ปีการศึกษา 2549 ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 300 คน และครูผู้สอนจำนวน 2,420 คน รวมทั้งสิ้น 2,720 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 338 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 38 คน และครูผู้สอน จำนวน 300 คน ที่กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan) และสุ่มด้วยวิธีแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

2.1 ตัวแปรต้น คือ

2.1.1 สถานภาพของครู จำแนกเป็น

- 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน
- 2) ครูผู้สอน

2.1.2 ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น

- 1) ขนาดเล็ก
- 2) ขนาดกลาง
- 3) ขนาดใหญ่

2.2 ตัวแปรตาม คือ ระดับความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษารอบที่ สองของโรงเรียนใน 4 ด้าน ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549 : 46-47)

2.2.1 ด้านกระบวนการเตรียมความพร้อม

2.2.2 ด้านผู้บริหาร

2.2.3 ด้านครู

2.2.4 ด้านผู้เรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การศึกษาความพร้อม หมายถึง การศึกษาความพร้อมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่ได้มีการปฏิบัติหรือกำหนดกิจกรรมพัฒนาแต่ละมาตรฐานเพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อให้บรรลุไปตามเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือ ด้านกระบวนการเตรียมความพร้อม ด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านผู้เรียน โดย

1.1 ด้านกระบวนการเตรียมความพร้อม หมายถึง แนวทางการเตรียมความพร้อมด้วยการควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและการแทรกแซงคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษา

1.2 ด้านผู้บริหาร หมายถึง การเตรียมความพร้อมในด้านปัจจัยการจัดการศึกษาเกี่ยวกับผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมความสามัคคีและความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

1.3 ด้านครู หมายถึง การเตรียมความพร้อมในด้านกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อให้ครูมีคุณวุฒิหรือความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

1.4 ด้านผู้เรียน หมายถึง การเตรียมความพร้อมด้านผลผลิตเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีสัมมาคารวะ มีสุนทรีย์ สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ คณิต และกีฬา มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง มีวิสัยทัศน์ มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

2. การประกันคุณภาพการศึกษารอบที่สอง หมายถึง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายกระทรวงศึกษา พ.ศ. 2549 กำหนดให้มีการประเมินเพื่อรองรับคุณภาพจากองค์กรภายนอกรอบที่สอง เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2549-2553

3. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 ถึง ช่วงชั้นที่ 4 คือ การจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ในที่นี้หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ปีการศึกษา 2549

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 หมายถึง พื้นที่ในการจัดศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชัยภูมิ ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2545 ประกอบด้วย 5 อำเภอ คือ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอภูเขียว อำเภอบ้านแท่น อำเภอคอนสาร และอำเภอแก้งคร้อ

5. สถานภาพของข้าราชการครู หมายถึง ตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งและมอบหมายให้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ปีการศึกษา 2549 แบ่งเป็น 2 สถานภาพ คือ

5.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ที่รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ช่วงชั้นที่ 1-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

5.2 ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำหน้าที่เป็นผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

6. ขนาดโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนช่วงชั้นที่ 1-4 ที่แบ่งตามเกณฑ์มาตรฐานในการจัดสรรงบประมาณและการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 4)

6.1 ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

6.2 ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนักเรียน 121-300 คน

6.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับฝ่ายบริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชัยภูมิ เขต 2 ในการวางแผน ควบคุม และนิเทศติดตามในการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาให้มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชัยภูมิ เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY